

Jūras izmantošanas labklājības ieguvumi, izmaksas un sociālās ietekmes – aktuālā situācija un izmaiņu tendences jūras izmantošanas sociālajā un ekonomiskajā novērtējumā

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Zemkopības ministrija

Lauku atbalsta dienests

Klimata un enerģētikas
ministrija

Kristīne Pakalniete

06.12.2024.

www.aktiivs.lv

Ekonomiskā pētniecība un konsultācijas ūdeņu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai

**Ekonomiskā un sociālā analīze
politikas atbalstam**

**Ekonomiskie instrumenti politikas
izstrādei**

Labklājības ietekmju novērtēšana

**Ekosistēmas pakalpojumu
sociālekonomiskā novērtēšana**

Jūras izmantošanas ekonomiskais un sociālais novērtējums

- ⇒ Atbilstoši direktīvas (JSD, 8.pants 1.punkts c) daļa) un nacionālo normatīvu (MK not. Nr. 1071 (no 23.11. 2010)) prasībām.
- ⇒ Ņemot vērā ES rekomendācijas un jūras reģiona novērtējumu (HOLAS 3 tematiskais novērtējums par ekonomisko un sociālo analīzi).
 - jūras ūdeņu izmantošanas ekonomiskā un sociālā analīze;
 - novērtējums jūras izmantošanas nākotnes attīstības tendencēm («bāzes scenārijs»);
 - jūras vides degradācijas radīto izmaksu novērtējums.

Novērtējums izstrādāts Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda finansētā projektā “Pētījumi zināšanu uzlabošanai par jūras vides stāvokli integrētās jūrlietu politikas ieviešanai” (NR 24-00-U1010801-000001)

**Jūras vides stāvokļa novērtējums
EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ ANALĪZE
(projekts)**

2024.gada decembris

Novērtējums izstrādāts Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda finansētā projektā „Pētījumi zināšanu uzlabošanai par jūras vides stāvokli integrētās jūrlietu politikas ieviešanai” (Nr. 24-00-U1010801-000001)

Līguma Nr. IL/59/2024 (12.06.2024.)

Izpildītājs: SIA “AKTIVS”
(Reģistrācijas Nr. 40003697993)
Kontaktpersona: Kristīne Pakalniņa
(kristine.pakalniņa@aktivs.lv)

- ⇒ izstrādāt nepieciešamos uzlabojumus ESA nacionālajās metodikās, lai uzlabotu novērtējumus un atbalstu jūras vides aizsardzības politikas izstrādei;
- ⇒ sagatavot aktualizētus un papildinātus novērtējumus, ņemot vērā uzlabotās metodikas un aptverot laika periodu kopš iepriekšējā novērtējuma.

Atjaunotais «Jūras novērtējums» aptver laika periodu no 2017. līdz 2022.gadam. Iepriekšējā novērtējumā tika iekļauti dati līdz 2016.gadam (ieskaitot). Tādēļ 2016.gads ir izmantots kā bāzes gads novērtējumu salīdzināšanai un nozaru izmaiņu raksturošanai kopš iepriekšējā novērtējuma.

- Ekonomisko un sociālo rādītāju dati līdz 2021.gadam (ieskaitot) – pilnīgākie pieejamie dati.
- Nozaru tendences rādītājiem – dati līdz 2022. vai 2023.gadam.

- ⇒ Paplašināts jūras izmantošanas nozaru un sabiedrības labklājības ieguvumu aptvērums, t.sk. papildināti jūras “ekosistēmas pakalpojumu” sociālekonomiskie novērtējumi.
- ⇒ Pārskatīti un papildināti rādītāji ekonomisko un sociālo ietekmju un jūras izmantošanas izmaiņu tendenču novērtēšanai.
- ⇒ Papildinājumi nozīmīgiem sociālajiem aspektiem jūras vides aizsardzības atbalstam.

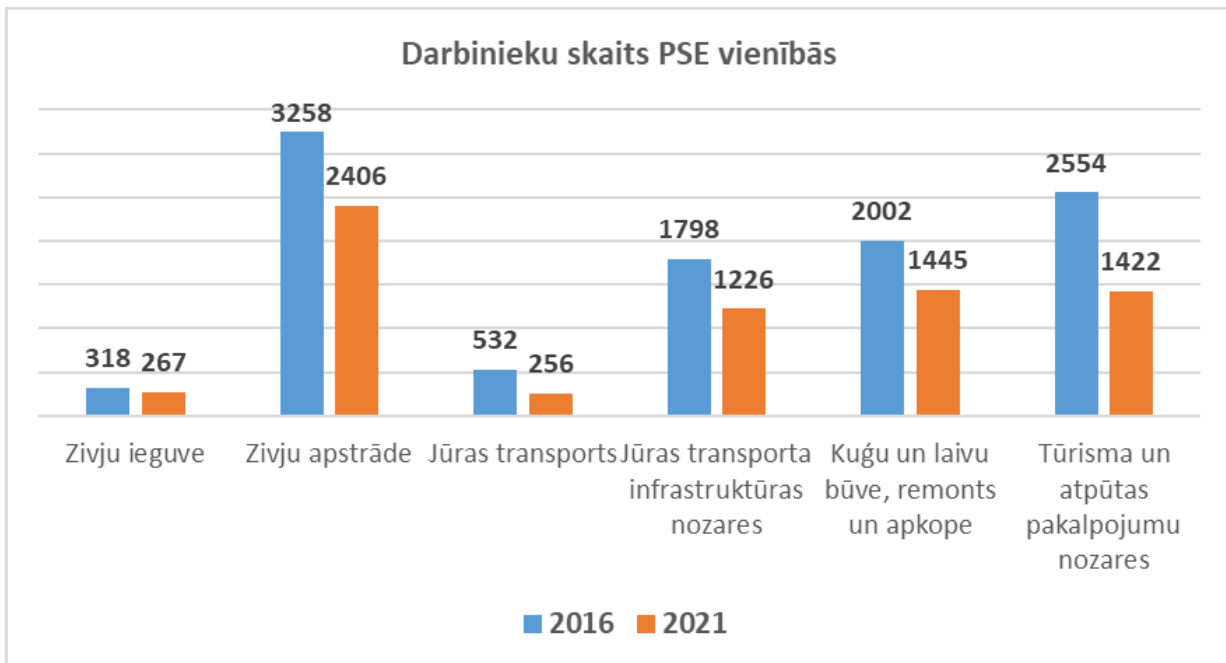
Nozaru jūras izmantošanas ekonomiskā un sociālā vērtība (ietekme)

⇒ Papildus novērtēti ieguvumi sabiedrībai no biogēnu emisijām jūras vidē, kas raksturo sociālekonomisko vērtību (ietekmi) no ekonomikas aktivitātēm sauszemē (lauksaimniecība, mežsaimniecība, centralizētās kanalizācijas sistēmas).

Labklājības ieguvumi (kā novērstās biogēnu piesārņojuma attīrīšanas izmaksas) apmēram **713 milj. eiro vidēji gadā** (450-975 milj. eiro nenoteiktības intervāls).

Jūras izmantošanas veidi (aktivitātes)	Atbilstošo nozaru NACE kodi, ar jūras izmantošanu saistītās daļas novērtējuma pieeja	Pievienotā vērtība 2016.g., milj. EUR	Pievienotā vērtība 2021.g., milj. EUR	Darbinieku skaits PSE vienībās 2016.g.	Darbinieku skaits PSE vienībās 2021.g.
1) Zivju ieguve	Aptverti Latvijas (komerciālās) jūras zvejniecības ekonomiskās darbības apjomi Baltijas jūras reģionā.	7.77 ^[1]	10.90 ^[1]	318	267
2) Zivju apstrāde	100 % no nozares C1020 darbības apjoma. Nozīmīga daļa nav saistīta ar Baltijas jūras zivju resursu izmantošanu; datu trūkuma dēļ nav novērtēta.	39.31	50.6	3 258	2 406
3) Jūras transports	100% no nozaru H5010 un H5020 darbības apjoma. PV dati var būt nepilnīgi dēļ konfidencialitātes (tad izmantoti aprēķini).	15.87	14.87	532	256
4) Ar jūras transportu saistītās infrastruktūras un pakalpojumu nozares:					
Jūras transporta infrastruktūras nozares	78 % no nozares darbības apjoma H5222 Ūdens transporta palīgdarbības; 0.1-3 % (atkarībā no gada) kopā nozarēm H5210 Uzglabāšana un noliktavu saimniecība, H5224 Kravu iekraušana un izkraušana un H5229 Pārējās transporta palīgdarbības; 100 % nozarei F4291 Hidrotehnisko objektu būvniecība. Novērtējumiem izmantots daudz aprēķinu un pieņēmumi.	89.34	54.13	1 798	1 226
Kuģu un laivu būve, remonts un apkope	100 % no nozaru C3011, C3012 un C3315 darbības apjoma. Daļa ir saistīta ar iekšzemes ūdeņu izmantošanu (drīzāk neliela).	32.02	29.96	2 002	1 445
5) Ar jūru saistītā tūrisma un atpūtas pakalpojumu nozares	NACE kodi nav tiešā veidā izmantoti. Novērtējumiem izmantots daudz aprēķinu.	30.16	25.50	2 554	1 422
KOPĀ:		214.47	185.96	10 462	7 022

Jūras izmantošanas pagātnes attīstības tendences

Kvantitatīvi rādītāji jūras izmantošanas aktivitāšu pagātnes izmaiņu tendences raksturošanai (tendences rādītāji).

- ⇒ Tika pilnveidota pieeja izmantoto rādītāju noteikšanai un sagatavoti papildināti un aktualizēti novērtējumi.
- ⇒ Rādītāju mērķis ir sniegt informāciju (t.sk. kvantitatīvu) “bāzes scenārija” izstrādei (nozaru sagaidāmās attīstības analīzei). To uzdevums ir raksturot līdzšinējo attīstību (izmaiņas) jūras izmantošanas aktivitātes **darbības apjomā** ar rādītājiem, kuri vienlaikus sniedz sasaisti ar aktivitātes radīto slodzi uz jūras vidi, kā arī sasaisti ar labklājības ietekmi.
- ⇒ Katrai nozarei ir noteikts rādītāju kopums, kas raksturo nozīmīgus nozares darbības apjoma aspektus.
- ⇒ Noteiktības vērtējums lielākoties ir augsts (atsevišķi izņēmumi).
- ⇒ 2016.gads kā bāzes gads izmaiņu raksturošanai (izmaiņas % pret 2016.gadu). Katrai nozarei ietverti dati līdz aktuālākajam pieejamam gadam (2022. vai 2023.gadam).

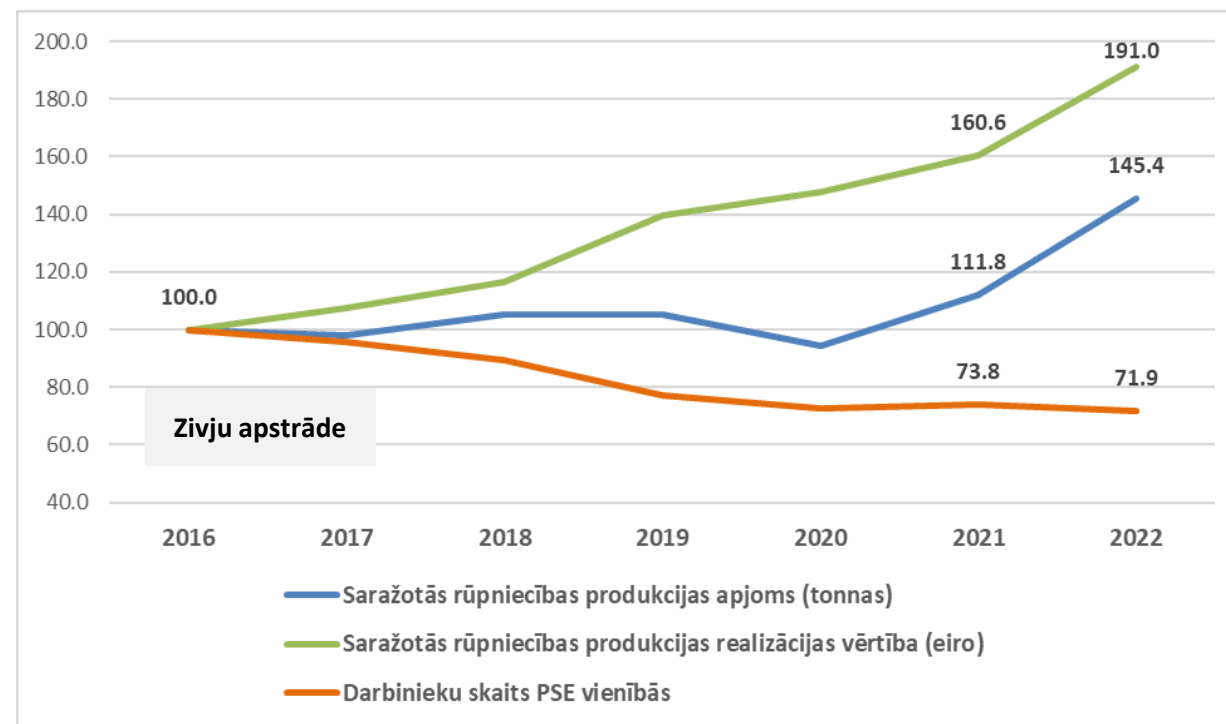
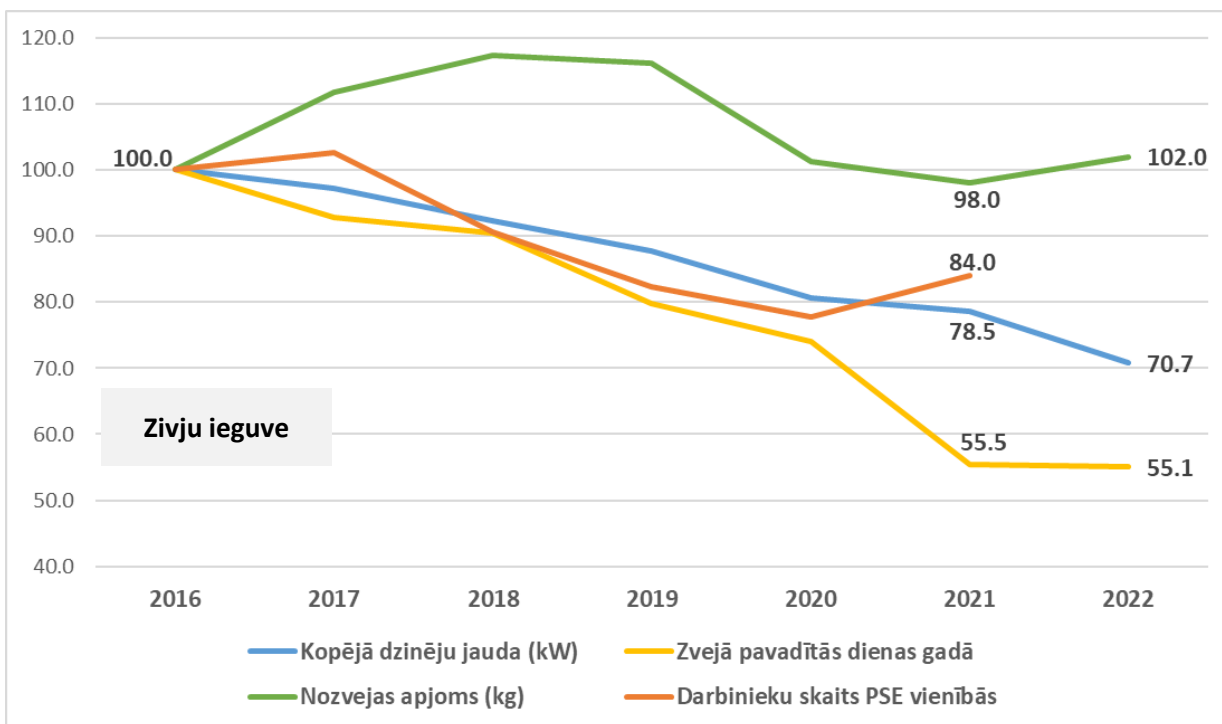

Jūras izmantošanas pagātnes attīstības tendences

Izmantotie tendences rādītāji

Zivju ieguvei (jūras zvejniecībai): Izmaiņas zvejas flotes kopējā dzinēju jaudā (kW); Izmaiņas zvejā pavadīto dienu skaitā; Izmaiņas kopējā nozvejas apjomā (kg); Izmaiņas nozvejas apjomā (kg) nozīmīgākajām zivju sugām; Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībās.

Zivju apstrādei: Izmaiņas saražotās produkcijas apjomā (tonnās) % pret 2016.gadu; Izmaiņas saražotās produkcijas realizācijas vērtībā (eiro) % pret 2016.gadu; Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībās.

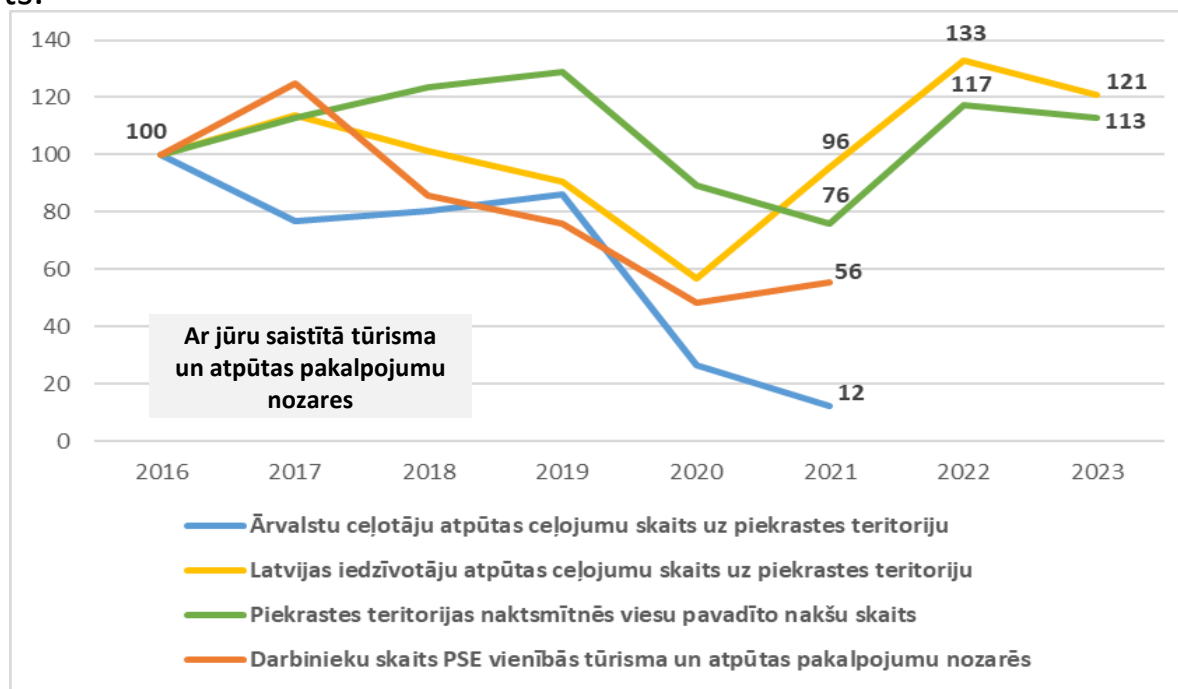
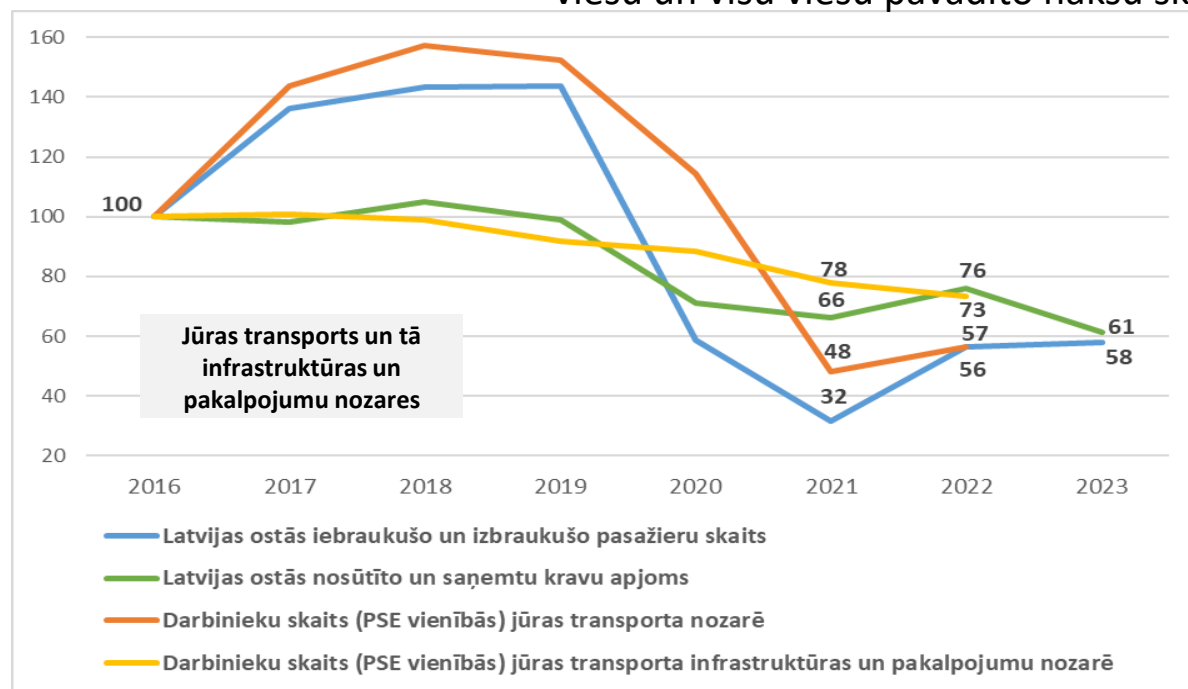

Jūras izmantošanas pagātnes attīstības tendences

Izmantotie tendences rādītāji

Jūras transportam un saistītajām infrastruktūras un pakalpojumu nozarēm: Izmaiņas iebraukšu un izbraukšu pasažieru skaitā Latvijas ostās; Izmaiņas kopējā ostās nosūtīto un saņemto kravu apjomā; Izmaiņas kravu apjomā Latvijas ostās; Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībās.

Ar jūru saistītā tūrisma un atpūtas pakalpojumu nozarēm: Izmaiņas Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citu personisko braucienu skaitā uz piekrastes pilsētām un novadiem; Izmaiņas ārvalstu viesu atpūtas ceļojumu skaitā uz piekrastes pilsētām un novadiem; Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībās; Izmaiņas piekrastes teritorijas naktsmītņu darbību raksturojošos rādītājos – apkalpoto personu un ārvalstu viesu skaits, ārvalstu viesu un visu viesu pavadīto nakšu skaits.

Nozaru jūras izmantošanas ekonomiskā un sociālā vērtība (ietekme)

➡ **Sistematizēta datu kopa (Excel formātā)** - Latvijas jūras izmantošanas aktivitāšu (nozaru) sociālekonomisko datu kopa.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Latvijas jūras vides izmantošanas aktivitāšu (nozaru) sociālekonomisko datu kopa

Sagatavota Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda finansētā projektā "Pētījumi zināšanu uzlabošanai par jūras vides stāvokli integrētās jūrlietu politikas ieviešanai" (Nr. 24-00-U1010801-000001)

Finansē Eiropas Savienība

Datu kopa sniedz vientotus rādītājus (indikatorus) un sistematizētus datus Latvijas jūras vides izmantošanas aktivitāšu (nozaru) sociālekonomiskai raksturošanai. Tā domāta kā datu "rīks" plašai izmantošanai jūras vides aizsardzības, pārvaldības un izmantošanas jomās.

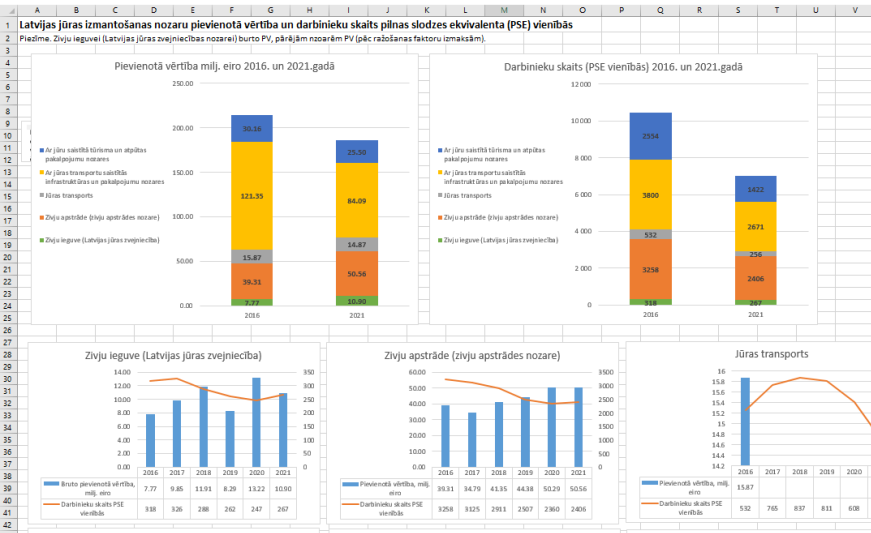
Aktivitātes (nozares): Datu kopa aptver jūras izmantošanas aktivitātes (nozares) Latvijā ar nozīmīgu ietekmi uz jūras vidi un ieguvumiem no jūras izmantošanas. Rādītāji: Jūras izmantošanas sociālekonomiskā vērtība ir raksturota ar ekonomiskajiem rādītājiem (nozares pievienoto vērtību), sociālajiem rādītājiem (nozares darbinieku skaitu) un katrai nozarei raksturīgiem darbības apjoma rādītājiem, kas ļauj analizēt izmaiņas nozares darbības apjomā saistībā ar jūras izmantošanu (tendences rādītāji).

Ietvertās nozares un rādītāji ir norādīti lapā "Saraksti". Lapā "Kodi" ir sniegts apraksts datu kopas parametriem.

Dati: Datu kopā ir ietverti dati un novērtējumi no 2016.gada līdz aktuālākajiem pieejamiem datiem uz pēdējā atjauninājuma brīdi.

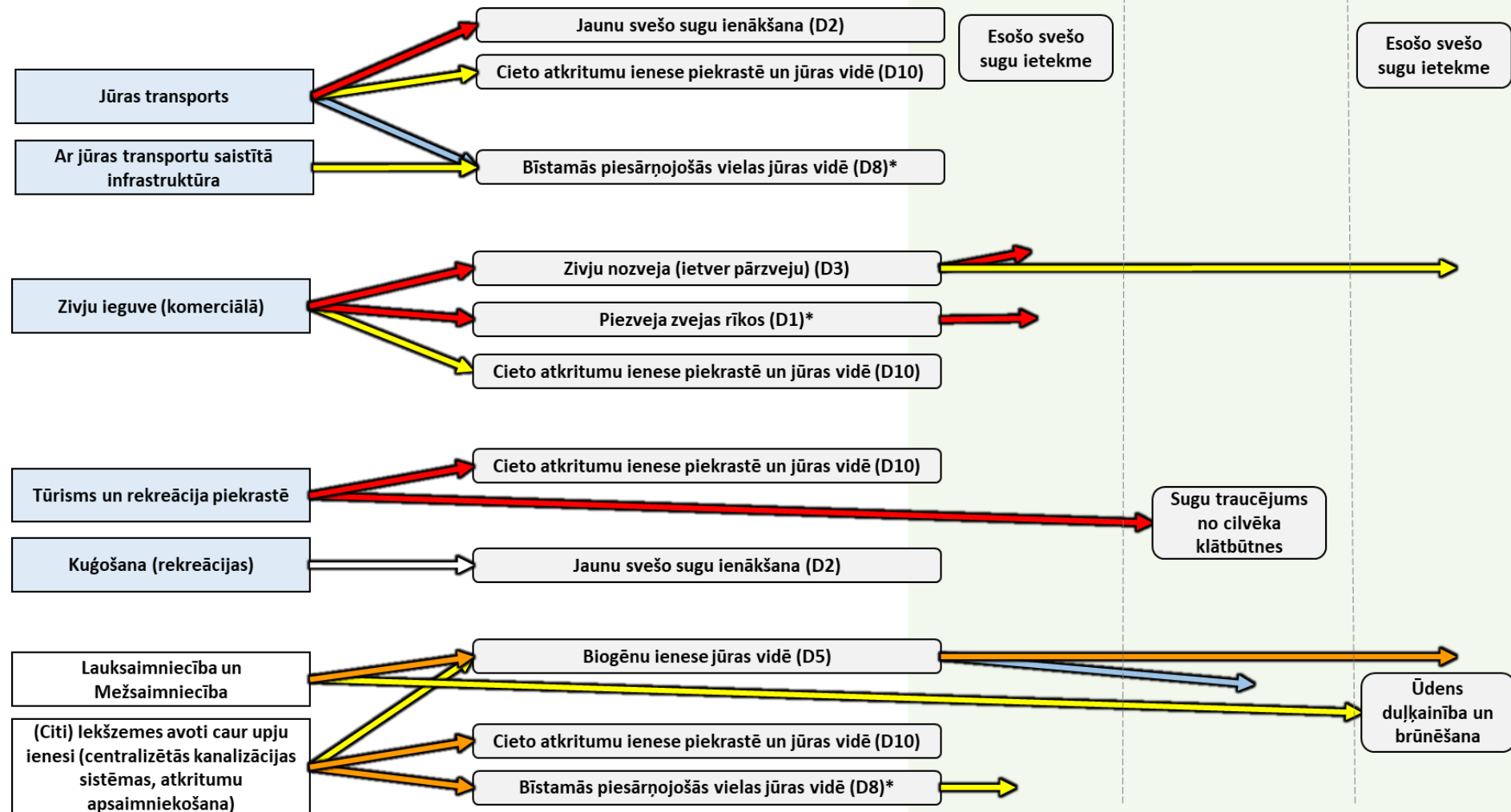
Papildu informācija par pieejām un datiem rādītāju novērtējumiem ir pieejama projekta atskaitē AKTIIVS (2024) Jūras vides stāvokļa novērtējums (2024): EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ ANALĪZE. [\[saite uz atskaiti\]](#)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	Aktivitāte	NACE kods (N)	Rādītāja veids	Rādītāja nosaukums	Datu avots	Datu novērtē	Pieejas apraksts	Novērtējuma no	Mērvienība	2016	2017	2018	2019	2020
2	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Ekonomiskais	Bruto pievienotā vērtība, milj. eiro	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	milj. EUR	7.77	9.85	11.91	8.29	13.1
3	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	skaitis	318	326	289	262	24
4	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	103	91	82	78
5	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas zvejas flotes kopējā dziņnūjā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	97	92	88	81
6	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas zvejā pavadīto dienu skaitā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	93	90	80	74
7	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas kopējā novejās apjomā (kg)	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	112	117	116	10
8	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) brūnīnā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	127	132	138	10
9	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) renģelī	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	95	103	98	10
10	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) apalā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	175	226	112	14
11	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) salātā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	211	357	516	44
12	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) četrraigā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	186	143	233	19
13	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) plekstī	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	82	69	41	45
14	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) menca	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	89	54	11	3
15	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Tendences	Izmaiņas novejās apjomā (kg) pārdā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	% no 2016.	100	109	79	95	86
16	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Zvejas flotes kopējā dziņnūjā (kW)	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kW	20 935	20 342	19 312	18 358	16.8
17	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais zvejā pavadīto dienu skaits	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	skaitis	19 552	18 145	17 669	15 603	14.4
18	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā (kg)	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	59 964 730	66 957 594	70 360 108	69 614 937	60 729
19	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - brūnīnā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	26 103 416	35 744 176	37 100 363	38 711 244	28 893
20	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - renģelī	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	26 101 619	24 796 181	26 881 474	25 988 664	26 965
21	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - apalā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	576 348	1 008 988	1 302 695	644 922	815.6
22	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - salaka	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	579 682	1 220 577	2 068 816	2 992 560	2 589
23	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - četrraigā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	195 600	363 180	280 172	455 405	373.1
24	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - plekste	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	1 902 095	1 559 517	1 308 074	779 989	855.7
25	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - menca	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	2 339 130	2 078 259	1 255 117	259 366	80.3
26	Zivju ieguve (Latvijas jūra)	A0311	Papildu dati	Kopējais novejās apjomā - pārdā	STECF dati	Nacionālais	Dati aptver Latv	Augsta	kg	166 840	187 716	163 397	172 788	155.7
27	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Ekonomiskais	Pievienotā vērtība, milj. eiro	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	milj. EUR	39.31	34.79	41.35	44.38	50.1
28	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	skaitis	3258	3125	2911	2507	236
29	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	% no 2016.	100	98	105	105	94
30	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	% no 2016.	100	108	117	140	141
31	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	% no 2016.	100	96	89	77	72
32	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Papildu dati	Saražotās produkcijas apjoms	Zemkopības	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	tūkst. tonnu	56.60	55.40	59.60	59.60	53.4
33	Zivju apstrāde (zivju apstrādes nozari)	C1020	Papildu dati	Saražotās produkcijas apjoms	Zemkopības	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema	milj. EUR	126.80	136.40	147.80	177.00	187.1
34	Jūras transports	H5010, H50	Ekonomiskais	Pievienotā vērtība, milj. eiro	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Vidēja	milj. EUR	15.87				
35	Jūras transports	H5010, H50	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Augsta	skaitis	532	765	837	811	601
36	Jūras transports	H5010, H50	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Augsta	% no 2016.	100	144	157	152	111
37	Ar jūras transportu saistītais	H5210, H52	Ekonomiskais	Pievienotā vērtība, milj. eiro	CSP dati, d	Nacionālais	Uz jūras izmanto	Zema-Vidēja	milj. EUR	121.35				
38	Ar jūras transportu saistītais	H5210, H52	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Uz jūras izmanto	Zema-Vidēja	skaitis	3800				
39	Jūras transporta infrastruktūra	H5210, H52	Ekonomiskais	Pievienotā vērtība, milj. eiro	CSP dati, d	Nacionālais	Uz jūras izmanto	Zema-Vidēja	milj. EUR	89.34				
40	Kuģu un laivu būve, remts	C3011, C303	Ekonomiskais	Pievienotā vērtība, milj. eiro	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Vidēja	milj. EUR	32.02				
41	Jūras transporta infrastruktūra	H5210, H52	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Uz jūras izmanto	Zema-Vidēja	skaitis	1798				
42	Kuģu un laivu būve, remts	C3011, C303	Sociālais	Darbinieku skaits PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Vidēja	skaitis	2002				
43	Ar jūras transportu saistītais	H5210, H52	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema-Vidēja	% no 2016.	100	101	99	92	88
44	Jūras transporta infrastruktūra	H5210, H52	Tendences	Izmaiņas darbinieku skaitā PSE vienībā	CSP dati, d	Nacionālais	Ietverti 100 % n	Zema-Vidēja	% no 2016.	100	136	143	144	68

Jūras izmantošanas ietekme – aktivitāšu radītās slodzes uz jūras vidi

5-9%; 10-19%; 20-39%; 40% un vairāk

- ⇒ Nozīmīgas slodzes (rada neatbilstību LJV).
- ⇒ Aktivitāšu un slodžu (relatīvā) nozīmība/ieguldījums
- ⇒ Novērtējumi 2020.-2022.gadā pasākumu programmas atjaunošanai.
- ⇒ Ieguldījums (saiknes) un relatīvā ieguldījuma intervāli.

Jūras izmantošanas ietekme – aktivitāšu radītās slodzes uz jūras vidi

⇒ «Nozīmīgas» slodzes – ja slodze rada neatbilstību LJVS un aktivitātes relatīvais ieguldījums šajā slodzē ir virs 10%.

Jūras izmantošanas aktivitātes	Nozīmīgākās aktivitāšu radītās slodzes uz jūras vidi
Jūras transports	jaunu svešo sugu ienākšana cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē
Ar jūras transportu saistītā infrastruktūra	bīstamās piesārņojošās vielas jūras vidē
Zivju ieguve (komerciālā)	zivju nozveja (ietver pārzveju) piezveja zvejas rīkos cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē
Tūrisms un rekreācija piekrastē	cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē sugu traucējums no cilvēka klātbūtnes
Lauksaimniecība un Mežsaimniecība	biogēnu ienese jūras vidē ūdens duļķainība un brūnēšana
(Citi) Iekšzemes avoti caur upju ienesi (centralizētās kanalizācijas sistēmas, atkritumu apsaimniekošana)	cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē bīstamās piesārņojošās vielas jūras vidē biogēnu ienese jūras vidē

2. Jūras izmantošanas nākotnes attīstības tendences («bāzes scenārijs»)

⇒ **Bāzes scenārija** novērtējums raksturo iespējamās izmaiņas slodzēs uz jūras vidi (vērtēts līdz 2030.gadam):

- jūras izmantošanas aktivitāšu nākotnes izmaiņu tendences raksturojums;
- apkopojums esošo politiku plānotajiem pasākumiem ar ietekmi uz jūras vidi;
- novērtējums sagaidāmajām izmaiņām slodzēs uz jūras vidi.

⇒ Novērtējumi 2020.-2022.gadā atjaunotās pasākumu programmas sagatavošanai.

⇒ Pārskatīts nākotnes izmaiņu tendences raksturojums atsevišķām nozarēm.

Nozīmīgas slodzes	Galvenās aktivitātes, kuras rada slodzi	Aktivitātes nākotnes izmaiņu tendence līdz 2030.gadam
Sugu traucējums no cilvēka klātbūtnes	Tūrisms un rekreācija piekrastē	↑ Ievērojams pieaugums
Piezveja zvejas rīkos	Zvejniecība	→ Bez izmaiņām
Zivju nozveja (ietver pārzveju)		
Jaunu svešo sugu ienākšana un esošo svešo sugu izplatība un ietekme	Kuģošana (komerciālā)	↗ Pieaugums
	Kuģošana (rekreācijas)	↗ Pieaugums
Biogēnu ienese un eitrofikācijas ietekme	Lauksaimniecība (izklidētais piesārņojums)	→ Bez izmaiņām
	Centralizētās kanalizācijas sistēmas	↗ Neliels pieaugums
	Mežsaimniecība	↗ Neliels pieaugums
	Individuālās kanalizācijas sistēmas, lietussūdeni/pārplūdes (izklidētais piesārņojums)	→ Bez izmaiņām (nav novērtēts)
	Aktivitātes, kuras rada atmosfēras depozīciju	→ Bez izmaiņām (nav novērtēts)
	Pārrobežu piesārņojums caur upēm no augšteces valstīm	→ Bez izmaiņām (nav novērtēts)
Bīstamo vielu ienese jūras vidē	Dažādas aktivitātes/nozares atkarībā no piesārņojošās vielas (atkritumu apsaimniekošana, centralizētie notekūdeņi, pārrobežu piesārņojums, vēsturiskais piesārņojums, jūras transports, t.sk. infrastruktūra u.c.)	→ Bez izmaiņām vai neliels samazinājums
Cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē	Tūrisms un rekreācija piekrastē	↑ Ievērojams pieaugums
	Centralizētās kanalizācijas sistēmas	↗ Neliels pieaugums
	Kuģošana (komerciālā)	↗ Pieaugums
	Zvejniecība	→ Bez izmaiņām
Ūdens dūļainība un brūnēšana	Lauksaimniecība	→ Bez izmaiņām
	Mežsaimniecība	↗ Neliels pieaugums
Fiziskās slodzes un sugu traucējums no jaunām aktivitātēm jūrā	Enerģijas ražošana ar vēja parkiem jūrā	↗ Pieaugums. ELWIND projekta lielas jaudas vēja parks (realizācijas noslēgums plānots 2030.gadā).

2. Jūras izmantošanas nākotnes attīstības tendences («bāzes scenārijs»)

⇒ Sagaidāmās slodžu izmaiņu tendences, ņemot vērā esošo politiku plānoto pasākumu ietekmi.

Antropogēnās slodzes ar ietekmi uz roņu populācijām	Slodzes izmaiņu tendence (līdz 2030.gadam)
Sugas traucējums no cilvēka klātbūtnes	↘ (samazinājums)
Piezveja zvejas rīkos	↘ (samazinājums)
Zivju nozveja (ietver pārzveju) un citi cilvēka darbības izraisīti barības ķēžu traucējumi	↘ (samazinājums)
Bīstamo vielu piesārņojuma ienese un piesārņotāju līmenis jūras vidē (dzīvsudrabs, PBDE, PFOS, TBT)	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
Biogēnu ienese un eutrofikācijas ietekmes	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)

Antropogēnās slodzes ar ietekmi uz jūras putniem	Slodzes izmaiņu tendence (līdz 2030.gadam)
Sugas traucējums no cilvēka klātbūtnes dēļ tūrisma un rekreācijas	→ (neskaitāma tendence – neliels slodzes samazinājums vai pieaugums)
Piezveja zvejas rīkos	↘ (samazinājums)
Zivju nozveja (ietver pārzveju) un citi cilvēka darbības izraisīti barības ķēžu traucējumi	↘ (samazinājums)
Bīstamo vielu piesārņojuma ienese un piesārņotāju līmenis jūras vidē (dzīvsudrabs, PBDE, PFOS, TBT)	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
Biogēnu ienese un eutrofikācijas ietekmes	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
Esošo svešo sugu izplatība un ietekme	↘ (slodzes samazinājums)

Antropogēnās slodzes ar ietekmi uz jūras bentiskajiem biotopiem	Slodzes izmaiņu tendence (līdz 2030.gadam)
Biogēnu ienese un eutrofikācijas ietekmes	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
Esošo svešo sugu izplatība un ietekme	↘ (slodzes samazinājums)
Hidroloģisko apstākļu izmaiņas	→ (bez izmaiņām)
Ūdens duļķainība un brūnēšana	→ (neliels slodzes samazinājums vai slodze bez izmaiņām)
Zivju nozveja (ietver pārzveju) un citi cilvēka darbības izraisīti barības ķēžu traucējumi	↘ (samazinājums)
Fiziskās slodzes – dzīvotņu postījumi (mīksto grunšu biotopiem)	→ (slodzes samazinājums vai slodze bez izmaiņām)
Fiziskās slodzes no vēja elektrostacijām jūrā	→ (nav sagaidāms nozīmīgs slodzes pieaugums)

Antropogēnās slodzes kvalitatīvajiem raksturlielumiem (D) ar neatbilstību LJVŠ	Izmaiņu tendence (līdz 2030.gadam)
D2 Jaunu svešo sugu ienākšana cilvēka darbības rezultātā	↘ (slodzes samazinājums)
D5 Biogēnu ienese	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
D8 Bīstamo vielu piesārņojuma ienese (dzīvsudrabs, PBDE, PFOS, TBT)	↘ (piesārņojuma ieneses samazinājums) (!) laika nobīde izmaiņām jūras vidē (vairākas desmitgades)
D10 Cieto atkritumu ienese piekrastē un jūras vidē	↘ (slodzes samazinājums) (!) iespējama zināma laika nobīde izmaiņām jūras vidē

Diskusija

Jautājumi par novērtējumu rezultātiem?

Vajadzības un iespējas nozaru jūras
izmantošanas ekonomisko un sociālo vērtību
novērtējumu uzlabošanai?

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Zemkopības ministrija

Lauku atbalsta dienests

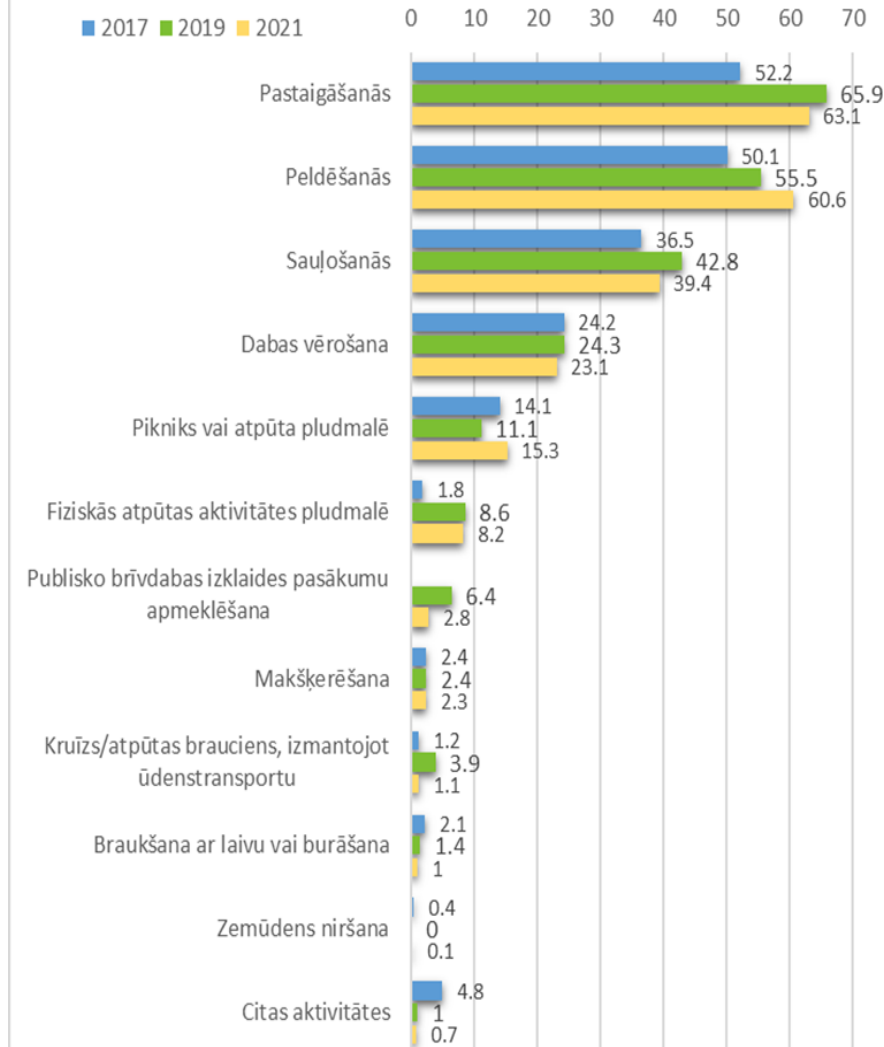
Klimata un enerģētikas
ministrija

Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras
fonda finansēts projekts “Pētījumi zināšanu uzlabošanai par jūras
vides stāvokli integrētās jūrlietu politikas ieviešanai” (Nr. 24-00-
U1010801-000001).

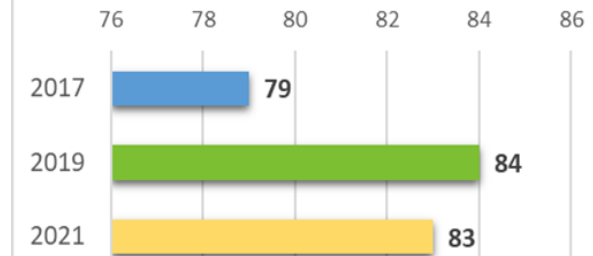
Labklājības ieguvumi sabiedrībai no jūras «ekosistēmas pakalpojumiem»

Latvijas iedzīvotāju daļa (% no iedzīvotāju kopskaita), kas nodarbojas ar dažādām atpūtas aktivitātēm pie jūras (nacionālo izlases aptauju dati)

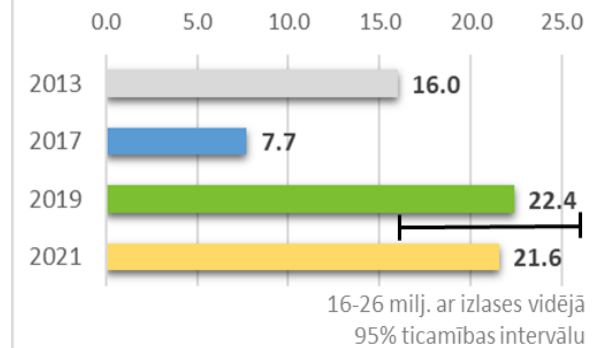

Vismaz reizi gadā jūru atpūtai apmeklē vairāk par 70% Latvijas iedzīvotāju.

Latvijas iedzīvotāju daļa (% no kopskaita), kas apmeklē Baltijas jūru atpūtai (vismaz reizi iepriekšējo 3 gadu laikā) (nacionālo izlases aptauju dati)

Latvijas iedzīvotāju Baltijas jūras apmeklējumu atpūtai kopējais skaits (miljoni vidēji gadā) (aprēķins no nacionālo izlases aptauju datiem)

Labklājības ieguvumi sabiedrībai no jūras «ekosistēmas pakalpojumiem»

Jūras "ekosistēmas pakalpojumu" labklājības ieguvumu nozīmība Latvijas iedzīvotājiem 1-10 balļu skalā (kur 1 nozīmē „pilnībā nesvarīgs”, 5 „vidēji svarīgs”, 10 „ļoti svarīgs”) (izlases vidējais).

Jūras "ekosistēmas pakalpojumu" labklājības ieguvumu salīdzinošā nozīmība Latvijas iedzīvotāju vērtējumā (sadalojot 100 punktus starp atsevišķajiem ieguvumiem pēc to nozīmības) (izlases vidējie un to 95% ticamības intervāli).

■ 1. Pārtikā izmantojamas jūras zivis

■ 2. Izejmateriāli no jūras zivīm un aļģēm dažādām cilvēku vajadzībām

■ 4. No bīstamām piesārņojošām vielām tīra ūdens vide cilvēkiem un jūras dzīvniekiem

■ 5. Cilvēkiem un jūras videi veselīga gaisa kvalitāte

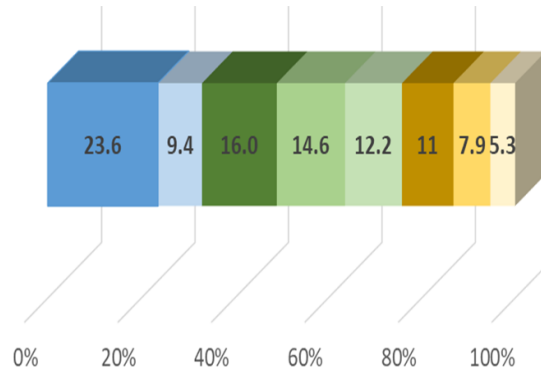
■ 3. Barības vielu pārpalikumu „pārstrāde” nodrošinot labu ūdens vides kvalitāti

■ 6. Sajūtas no atpūtas aktivitātēm pie jūras; 7. Sajūtas no jūras ainavas baudīšanas

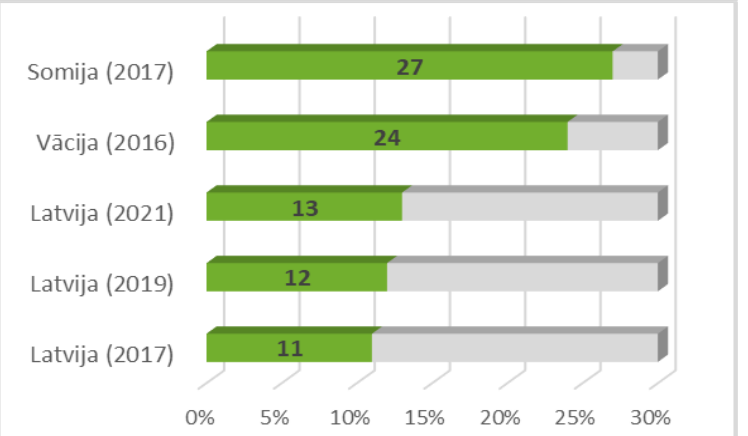
■ 11. Garīgs apmierinājums un/vai atbildības sajūta par jūras dabas vērtību pastāvēšanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm

■ 8. Izglītošanās un jaunas informācijas iegūšana; 9. Iespēja apmeklēt ar jūru saistītas kultūras un vēstures vietas, tradīciju un kultūras saglabāšana; 10. Garīgs pārdzīvojums un simboli, kas rada piederības un identitātes sajūtu, garīgu pieredzi

95% TI min	22.4	8.8	15.3	14.0	11.7	10.4	7.4	4.9
95% TI max	24.8	9.9	16.7	15.1	12.7	11.5	8.4	5.7

Salīdzinošā jūras biotopu un sugu pastāvēšanas un saglabāšanas vērtība (procentpunkti no 100) "ekosistēmas pakalpojumu" labklājības ieguvumos (100%).

P1 Jūras zivis dažādām cilvēku vajadzībām

Nozvejoto zivju tirgus vērtība

70-190 milj. gadā

(ietver arī cilvēku kapitāla ieguldījumu)

R1 Barības vielu regulācija

Novērstās izmaksas

580 (310-840) milj. gadā

(rēķinot jūras sedimentos
noglabāto biogēnu
apjomu)

P2 Jūras aļģes dažādām cilvēku vajadzībām

Algu ieguve rūpnieciskos
apjomos šobrīd nenotiek

Iespējamās izmantošanas vērtība

R3 Oglekļa piesaistīšana

Novērstā kaitējuma izmaksas

47 (23-70) milj. gadā

(rēķinot jūras sedimentos
noglabāto CO₂ apjomu)

R2 Bīstamo piesārņojošo vielu regulācija

leguvumi nav monetarizēti

**leguvumu apjoms vismaz
kā biogēnu regulācijas
pakalpojumam**

K1-K6 Vide mijiedarbībai ar jūras vidi

Uz jūras biotiskās vides ieguldījumu attiecinātie rekreācijas ieguvumi

160-175 milj. gadā

K7 Jūras biotopu un sugu pastāvēšana

leguvumu monetāram
novērtējumam nav datu

**Ķoti aptuvena aplēse –
20-23 milj. gadā**

Jūras “ekosistēmas pakalpojumu” radītie labklājības ieguvumi Latvijas sabiedrībai ir mērāmi vairākos simtos miljonu eiro gadā.

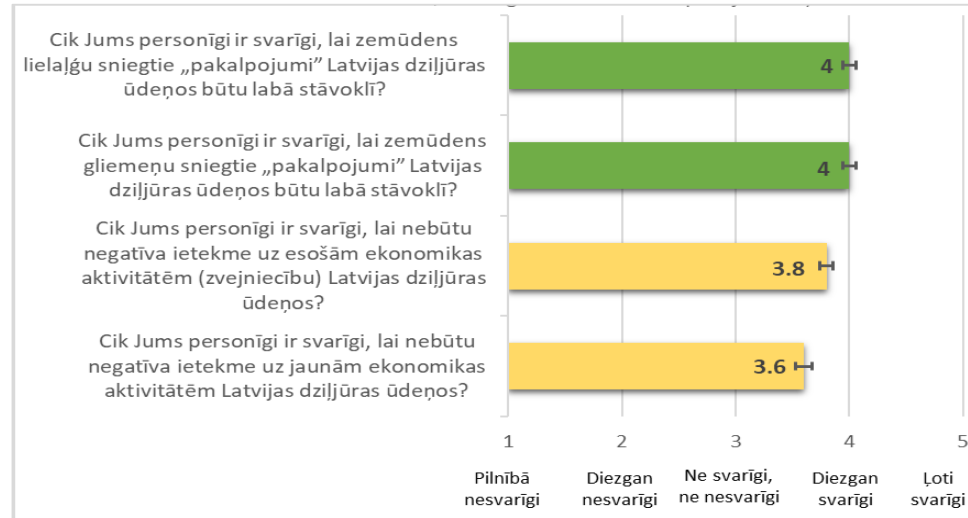

Labklājības ieguvumi sabiedrībai no jūras «ekosistēmas pakalpojumiem»

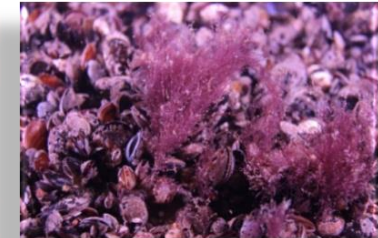
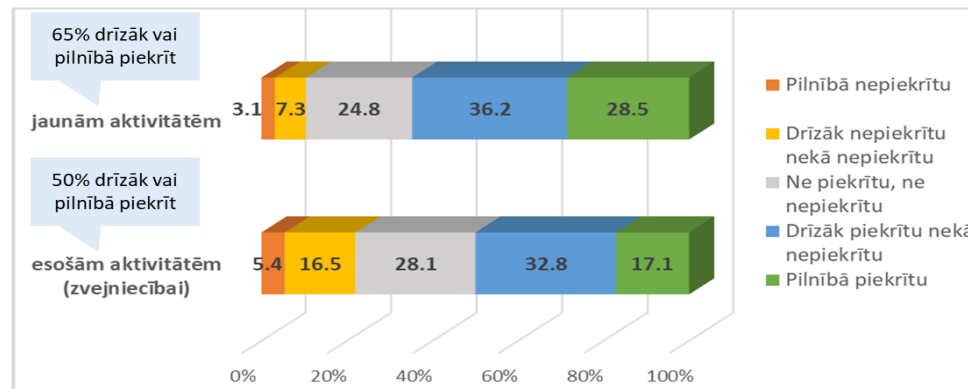
(2019) Vides ekonomiskās (monetārās) novērtēšanas pētījums) par **sabiedrības labklājības ieguvumiem un izmaksām no jaunām AJT** Latvijas EEZ ūdeņos.

Vairāk par 80% iedzīvotāju izvēlas aizsardzības scenārijus ar labu “ekosistēmas pakalpojumu” stāvokli, neskatoties uz to, ka tas radītu papildu izmaksas no negatīvas ietekmes uz jūras izmantošanas nozarēm.

Nacionālie labklājības neto ieguvumi (ieguvumi mīnus zaudējumi) jaunu AJT scenārijā ar labu biotopu un to sniegto “ekosistēmas pakalpojumu” stāvokli un ierobežojumiem ekonomikas aktivitātēm veido vidēji 14,5 miljonus eiro gadā (9,7-19,2).

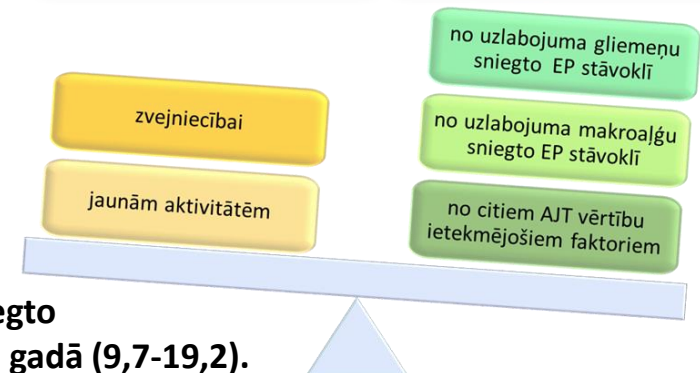

Latvijas iedzīvotāju viedoklis – vai dziļjūrā ir vajadzīgi ierobežojumi ekonomikas aktivitātēm, lai nepieļautu un novērstu negatīvu ietekmi uz zemūdens lielāņu un gliemeņu audzēm

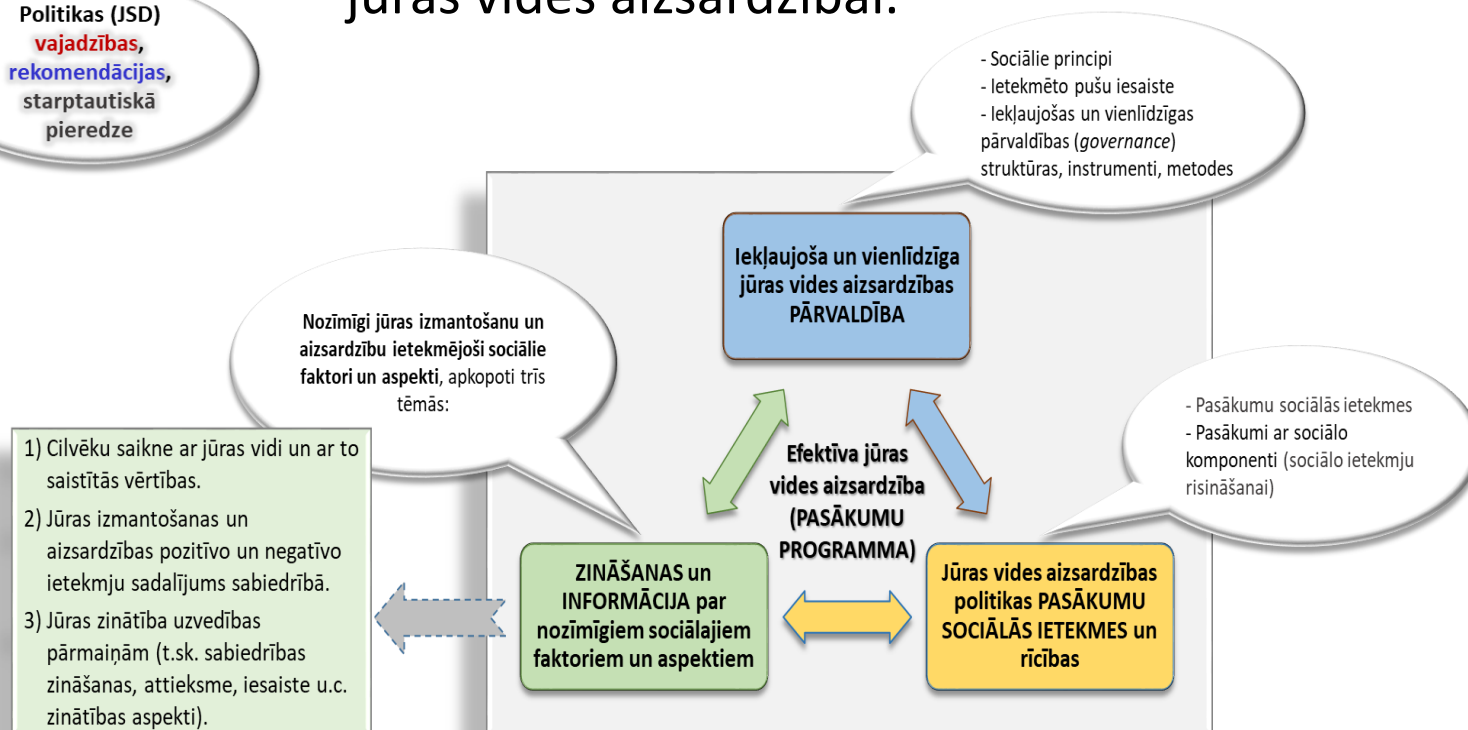
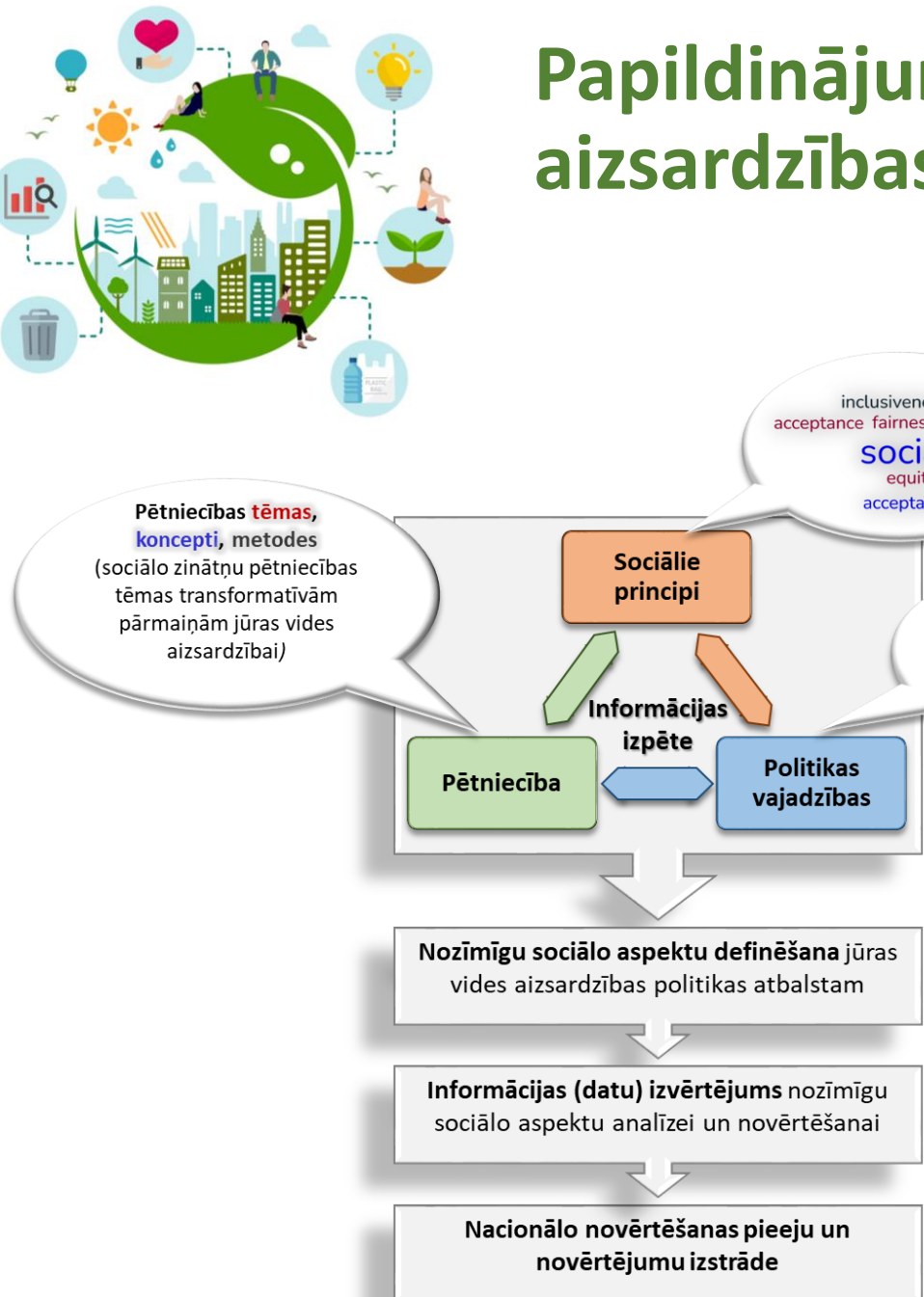
Vērtība labklājības izmaksām no ierobežojumiem ekonomikas aktivitātēm
- 3,1 milj. eiro gadā

Vērtība labklājības ieguvumiem no uzlabojuma “ekosistēmas pakalpojumu” (EP) stāvoklī
17,6 milj. eiro gadā

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

- ⇒ Izpēte nozīmīgu sociālo aspektu apzināšanai un novērtēšanai.
- ⇒ Zināšanas un informācija par nozīmīgiem sociālajiem faktoriem un aspektiem efektīvai jūras vides aizsardzībai.

Cilvēku saikne ar jūras vidi un ar to saistītās vērtības

- [illegible]

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

Ieguvumi cilvēku veselībai

Veselības ieguvumi no uzturvērtībām jūras produktos

Tādi jūras produkti kā zivis ir bagātīgs uzturvielu avots, sniedzot cilvēku veselībai svarīgas vielas (piemēram, dzelzs, kalcijs, cinks, vitamīni A un B₁₂, omega-3 taukskābes).

Nacionālie labklājības ieguvumi Latvijas sabiedrībai no jūras zivīm dažādām cilvēku vajadzībām veido apmēram 70-190 miljonus eiro gadā. Novērtējums ir balstīts Latvijas zvejniecības nozvejas apjomu un nozvejoto zivju tirgus vērtību (cenām). Šis ieguvumu novērtējums aptver visus ieguvumu veidus no zivju patēriņa, tai skaitā ieguvumus veselībai no uzturvielām zivīs.

Speciāla izpēte veselības ieguvumu novērtēšanai līdz šim Latvijā nav veikta, un tādu būtu lietderīgi veikt saistībā ar jautājumiem, kas ir nozīmīgi jūras vides aizsardzības politikas izstrādei.

(?) Saistībā ar iespējamu negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību no bīstamām piesārņojošām vielām jūras vidē. Šāda izpēte būtu svarīga, ja tiek novērtēta nepieciešamība pēc papildu pasākumiem jūras piesārņojuma samazināšanai.

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

Ieguvumi cilvēku veselībai

Veselības ieguvumi no saskarsmes ar jūras vidi

Pētījumi pierāda, ka dzīvošanai dabas tuvumā un regulārai kontakta uzturēšana ar to ir labvēlīga ietekme uz dažādiem cilvēku fiziskās un garīgās veselības aspektiem.

Saistībā ar jūras vidi veiktie pētījumi pierāda pozitīvu sakarību starp jūras apmeklējumiem atpūtai un cilvēku veselību.

Virs 70% Latvijas iedzīvotāju apmeklē Baltijas jūru atpūtai vismaz reizi gadā, un vairāk par 80% iedzīvotāju apmeklē vismaz reizi 3 gadu laikā, kopā veicot apmēram 22 miljonus jūras apmeklējumu gadā. Nacionālie ieguvumi no atpūtas pie jūras veido apmēram 350 milj. eiro gadā (2017.gadā). Ņemot vērā novērtēšanai izmantoto pieeju, šie ieguvumi aptver visus ieguvumu veidus no atpūtas pie jūras, arī ieguvumus cilvēku veselībai.

Speciāla izpēte veselības ieguvumu novērtēšanai līdz šim Latvijā nav veikta.

(?) Veselības ieguvumi no jūras apmeklējumu skaita pieauguma dēļ labākas jūras vides kvalitātes.

(2017) Salīdzinot esošo stāvokli (pēc respondentu vērtējuma) un labu stāvokli, atpūtas apmeklējumu skaits pieaugtu par 11%. Aprēķinātie rekreācijas papildu ieguvumi no šāda apmeklējumu skaita pieauguma ir apmēram 48 miljoni eiro gadā. Nav datu, lai novērtētu veselības ieguvumu daļu šajos ieguvumos.

Ieguvumi cilvēku veselībai

Samazināts stress
Uzlabota miega kvalitāte
Uzlabota garīgā veselība: samazināta depresija
Uzlabota garīgā veselība: samazināta trauksme
Samazināti uzmanības deficīta hiperaktivitātes traucējumu simptomi
Zemāks asinsspiediens
Uzlabota sirds mazspēja
Uzlabota pēc-operāciju atveseļošanās
Uzlabota bērna attīstība (kognitīvā un motoriskā)
Uzlabota sāpju kontrole
Samazināts liekais svars
Samazināts cukura diabēts
Labāka redze
Uzlabota imūnsistēmas darbība
Uzlabota vispārējā veselība
Samazināta mirstība
Astma un/vai alerģijas (pētījumi rāda gan uzlabojumus, gan paasinājumus)

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

Novērtējumam izmantotās jūras zinātības dimensijas (aspekti).

Aktuālākā jūras (okeāna) zinātības koncepcijai ietver 10 jūras zinātības dimensijas:

- 1) Zināšanas (*Knowledge*) [Zin]
- 2) Izpratne (*Awareness*) [Izpr]
- 3) Attieksme (*Attitude*) [Att]
- 4) Uzvedība (*Behaviour*) [Uzv]
- 5) Aktīvisms (*Activism*) [Akt]
- 6) Komunikācijas (*Communication*) [Kom]
- 7) Emocionālās saiknes (*Emotional Connections*) [ES]
- 8) Piekļuve un Pieredze (*Access and Experience*) [PP]
- 9) Pielāgošanās spēja (*Adaptive Capacity*) [PS]
- 10) Uzticēšanās un Pārskatāmība (*Trust and Transparency*) [UP]

Sabiedrības jūras zinātība uzvedības pārmaiņām

- ⇒ Jūras zinātības novērtējumiem nepieciešams sniegt izpratni par **saikni starp jūras zinātību un cilvēku uzvedību saistībā ar jūras jautājumiem**, piemēram, iesaistīšanos jūras videi “draudzīgā” (saudzējošā, aizsargājošā, atbildīgā) uzvedībā un rīcībās, it īpaši par jūras zinātības aspektiem, kas var izraisīt **uzvedības pārmaiņas**.
- ⇒ Aktuālākā jūras zinātības definīcija ietver (10) zinātības dimensijas saistībā ar uzvedību un nozīmīgiem faktoriem, kas virza un ietekmē uzvedības pārmaiņas.

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

Sabiedrības jūras zinātība uzvedības pārmaiņām

- ⇒ Kvantitatīvu datu apkopošana no veiktām nacionālām sabiedrības aptaujām, kas ietver datus zinātības aspektu novērtēšanai.
 - Sabiedrības zinātība Latvijas jūras vides aizsardzībai; jūras cieto grunšu (rifu) biotopu aizsardzībai ar AJT; jūru piesārņojošo atkritumu jomā; bīstamo piesārņojošo vielu jomā.
- ⇒ Secinājumi par datu nodrošinājumu; iespējas tā uzlabošanai.
- ⇒ Priekšlikumi indikatoriem jūras zinātības mērīšanai, sniedzot informāciju politikas izstrādei un lēmumu pieņemšanas atbalstam.

Papildinājumi jūras vides izmantošanas un aizsardzības sociālo aspektu novērtēšanā

Sabiedrības jūras zinātība uzvedības pārmaiņām

⇒ **Indikatori** - novērtēt Latvijas sabiedrības jūras zinātības līmeņa izmaiņas saistībā ar jūras zinātības veidošanas politikas pasākumu efektivitāti, sniedzot informāciju politikas izstrādei un lēmumu pieņemšanas atbalstam.

Zinātības (mērķa) vērtēšanas kritēriji	Piedāvātie indikatori
[Zināšanas] Sabiedrības zināšanu līmenis par nozīmīgām jūras vides problēmām un rīcībām to risināšanai.	Sabiedrības daļa (%) , kas ir labi informēta un kam ir labas zināšanas par nozīmīgām jūras vides problēmām un par iespējamām rīcībām.
[Izpratne] Sabiedrības izpratnes līmenis par jūras vides stāvokli un nozīmīgām jūras vides problēmām.	Sabiedrības daļa (%) ar labu izpratni par nozīmīgām jūras vides problēmām.
[Izpratne] Sabiedrības izpratnes līmenis par problēmu cēloņiem (kas rada slodzes un negatīvās ietekmes).	Sabiedrības daļa (%) ar labu izpratni par nozīmīgu jūras vides problēmu cēloņiem.
[Attieksme] Sabiedrības attieksme saistībā ar nozīmīgām jūras vides problēmām.	Sabiedrības daļa (%) , kuru noteikti uztrauc, vai kas vērtē dotās jūras vides problēmas kā nozīmīgas.
[Izpratne un Attieksme] Sabiedrības izpratnes līmenis un attieksme saistībā ar nepieciešamajām rīcībām jūras vides problēmu risināšanai.	Sabiedrības daļa (%) ar izpratni par rīcībām nozīmīgu jūras vides problēmu risināšanai. Indikators vienlaikus ļautu novērtēt arī atbalstu (sociālo pieņemamību) noteiktām rīcībām (pasākumiem).
[Uzvedība un Aktīvisms] Sabiedrības iesaistes līmenis jūras videi “draudzīgā” (slodzi samazinošā, aizsargājošā, atbildīgā) uzvedībā/ rīcībās un aktīvisma veidos saistībā ar nozīmīgām jūras vides tēmām/ problēmām.	Sabiedrības daļa (%) , kas veic dotās rīcības/ uzvedības un aktīvisma veidus.

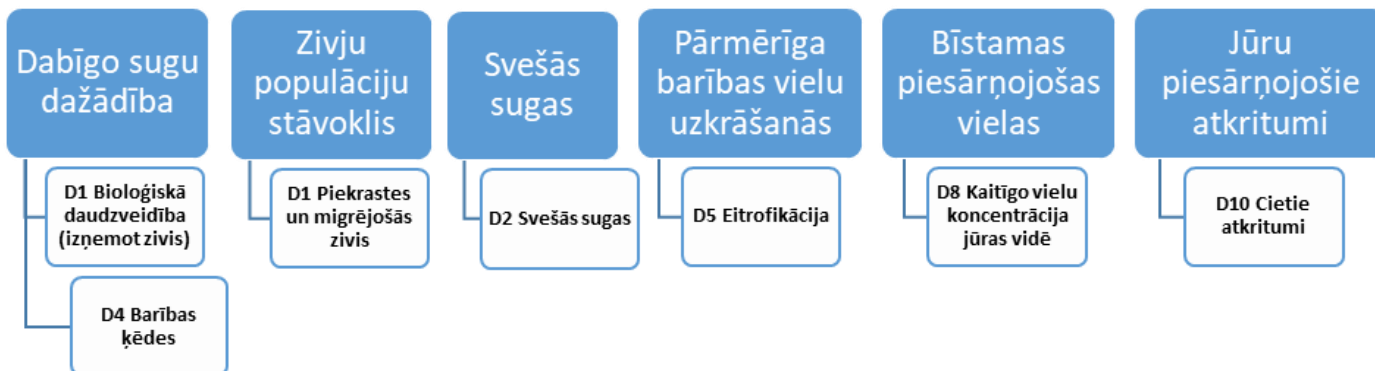

3. Jūras vides degradācijas radīto izmaksu novērtējums

- ⇒ Novērtēt labklājības zaudējumus sabiedrībai no jūras vides degradācijas salīdzinājumā ar LJVS. Šie zaudējumi tiek novērsti, īstenojot nepieciešamos pasākumus LJVS panākšanai (vienlaikus raksturo labklājības ieguvumus no pasākumu ieviešanas un jūras vides mērķu sasniegšanas).
- ⇒ Novērtējuma elementi:
- jūras vides degradācijas tēmas;
 - jūras vides novērtējumi, kuri veido scenārijus jūras vides degradācijas raksturošanai, ietverot references stāvokli un mērķa (LJVS) stāvoklī;
 - degradācijas ietekmes uz sabiedrības labklājību novērtēšana, izstrādājot monetārus novērtējumus.

Jūras vides degradācijas radīto izmaksu novērtējums

- ⇒ Monetāram novērtējumam izmantoti dati no nacionāla vides ekonomiskās (monetārās) novērtēšanas pētījuma, kas tika īstenots 2021.gadā.
- ⇒ Izmantotā “kontingenta, jeb eventuālā novērtējuma metode” sniedz monetāru novērtējumu, balstoties uz indivīdu „vēlēšanos maksāt” par mērķa stāvokli salīdzinājumā ar references stāvokli.

Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda finansēts projekts „Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā” (Nr. 17-00-F06803-000001)

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Vidējā “vēlēšanās maksāt vērtība” (2024.g. cenās) ir 13,4 eiro uz vienu iedzīvotāju gadā (11,0-15,6 eiro vidējā 95% TI). Kopējie nacionālie zaudētie ieguvumi, jeb **jūras vides degradācijas radītās izmaksas, ir vidēji 20,4 milj. eiro gadā (16,8 – 24,1 milj. eiro vidējā 95% ticamības intervālā)**. Šis novērtējums sniedz vērtību starpībai starp LVJS un stāvokli “bāzes scenārijā”.

Nozīmīgākās jūras vides problēmas – bīstamās piesārņojošās vielas un jūru piesārņojošie atkritumi.

Novērtējums ievērojami augstāks kā 2018.gadā (6,4 milj. EUR; 95% TI 2,3-13,4 milj.)

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

2027
Nacionālais
attīstības plāns

Zemkopības ministrija

Lauku atbalsta dienests

Klimata un enerģētikas
ministrija

Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda finansēts projekts “Pētījumi zināšanu uzlabošanai par jūras vides stāvokli integrētās jūrlietu politikas ieviešanai” (Nr. 24-00-U1010801-000001).

Diskusija

Jautājumi par novērtējumu rezultātiem?

Vajadzības jūras vides aizsardzības sociālo jautājumu novērtēšanai?

www.aktiivs.lv

**Ekonomiskā un sociālā analīze
politikas atbalstam**

**Ekonomiskie instrumenti politikas
izstrādei**

Labklājības ietekmju novērtēšana

**Ekosistēmas pakalpojumu
sociālekonomiskā novērtēšana**

